

ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ

Ενεργειακό σταυρόλεξο

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΜΕΡΤΖΟΥ

Προέδρου της Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών

Σε λίγες μέρες κρίνεται η πώληση των δημόσιων επιχειρήσεων πετρελαίου και φυσικού αερίου ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ. Το διακύβευμα δεν είναι μόνον ένα υψηλό τίμημα αλλά η θέση της Ελλάδας στο διεθνές δίκτυο της ενέργειας, που θα τροφοδοτήσει -και θα εξαρτήσει- την Ευρώπη από τις ενεργειακές πηγές της Ρωσίας ή της Δύσης μέσω του Αζερμπαϊτζάν.

Η Ρωσία και η Δύση ανταγωνίζονται σκληρά με δύο αγωγούς, που από την Ανατολή εισέρχονται στη Βουλγαρία, με προορισμό την Αυστρία και τους εκεί τερματικούς σταθμούς διανομής στην Ευρώπη.

Ο Southstream ανήκει στο ρωσικό ενεργειακό γίγαντα Gazprom, διαθέτει πλήρη επάρκεια και προηγείται σε ωριμότητα. Διασχίζει τη Μαύρη Θάλασσα μέσω τουρκικών υδάτων και καταλήγει στις βουλγαρικές ακτές. Ηδη το Κρεμλίνο έχει υπογράψει συμφωνίες με την Τουρκία για τη διέλευση του αγωγού και, έπειτα από πολλά πολιτικά επεισόδια, με τη Βουλγαρία για την κατασκευή του.

Ο δυτικός αγωγός Nabucco εισέρχεται επίσης στη Βουλγαρία, με προορισμό πάλι την Αυστρία, μέσω Ρουμανίας και Ουγγαρίας. Υπολείπεται σε ωριμότητα αλλά προπάντων δεν έχει εξασφαλίσει ενεργειακή επάρκεια.

Οι δύο αγωγοί αφήνουν εκτός ενεργειακού πεδίου την Ελλάδα. Στο χρονικό αυτό σημείο καμπής, ο Έλληνας πρωθυπουργός, Αντώνης Σαμαράς, πρότεινε τον εναλλακτι-

κό αγωγό Transadriatic Pipe Line (TAP), ο οποίος μπορεί να μεταφέρει αζέρικο φυσικό αέριο της Κασπίας στην Ευρώπη με πολύ συντομότερη διαδρομή και μικρότερο κόστος κατασκευής, από την Ελλάδα στην Αλβανία και μέσω Αδριατικής στην Ιταλία. Στη Ιταλία υφίσταται ήδη μεγάλος τερματικός σταθμός που μεταφέρει φυσικό αέριο από τη Γερμανία και, συνεπώς, δε χρειάζεται παρά μόνο να αντιστρέψει τη ροή του προς Βορράν. Οι τρεις χώρες υπέγραψαν προκαταρκτική συμφωνία για τη διέλευση του αγωγού. Την κοινοπραξία του TAP απο-

τελούν οι εταιρίες Ruhrgas της Γερμανίας, Axro της Ελβετίας και Statoil της Νορβηγίας. Η νορβηγική Statoil μετέχει επίσης στην κοινοπραξία που εκμεταλλεύεται το αζέρικο κοιτάσμα Σαχ Ντενίζ II της Κασπίας.

Ο TAP εξασφαλίζει στην Ελλάδα επένδυση 1,5 δισ. ευρώ, 12.000 νέες θέσεις εργασίας και κεντρική θέση στο ενεργειακό στρατηγικό πεδίο. Χρειάζεται, όμως, το αζέρικο αέριο και ανταγωνίζεται ευθέως το Nabucco. Τέλη Ιουνίου το Αζερμπαϊτζάν θα επιλέξει έναν από τους δύο αυτούς αγωγούς. Γι' αυτό επισκέφτηκε το Μπακού ο Σαμαράς

και προηγουμένως ο Δημ. Αβραμόπουλος. Αλλά οι επισκέψεις δεν αρκούν.

Στο πολύπλοκο ενεργειακό πεδίο υπεισέρχονται και άλλοι ισχυροί παίκτες.

1. Το Αζερμπαϊτζάν είναι προνομιακός, φυλετικός - θρησκευτικός και οικονομικός σύμμαχος της Τουρκίας, η οποία το βοήθησε αποφασιστικά στον πόλεμο κατά της Αρμενίας στο Ναγκόρνο Καραμπάχ. Το τουρκικό έδαφος επίσης πρέπει να διασχι-σει ο αγωγός που θα μεταφέρει το αζέρικο αέριο από την Κασπία στον TAP της Ελλάδας ή στο Nabucco της Βουλγαρίας. Την περα-

ροής στο γειτονικό της Αζερμπαϊτζάν, το οποίο πιέζει να στρέψει το φυσικό αέριό του προς το ρωσικό αγωγό Southstream, έτσι ώστε ταυτόχρονα να εξουδετερώσει τους δυτικούς αγωγούς Nabucco και TAP και, επιπλέον, να γλιτώσει το δαπανηρό υποβρύχιο τμήμα του Southstream στον Εύξεινο.

3. Απέναντι στη Ρωσία βρίσκεται πάση δυνάμει η Δύση, που επίσης διαθέτει ισχυρές θέσεις επιρροής στο Αζερμπαϊτζάν. Το επίμαχο αζέρικο κοιτάσμα Σαχ Ντενίζ II εκμεταλλεύεται, μαζί με την αζέρική Socar, η ευρωπαϊκή κοινοπραξία της βρετανικής BP, της γαλλικής Total και της νορβηγικής Statoil.

Ωστόσο, ο ανταγωνισμός δεν τελειώνει εδώ. Μεταφέρεται και στο εσωτερικό της Ελλάδας, όπου την αγορά των ενεργειακών συγκροτημάτων ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ διεκδικούν η Ρωσία με την κρατική Gazprom και χωριστά με την ιδιωτική Sintez, που προσφέρουν το μακράν υψηλότερο τίμημα, το Αζερμπαϊτζάν με την κρατική Socar, που χρειάζεται να τροφοδοτήσει τον TAP, και με πολύ μικρότερο τίμημα δύο ελληνικοί όμιλοι.

Το ρωσικό ενδιαφέρον είναι τόσο έντονο, ώστε ο Αλεξέι Μίλερ, ισχυρός άνδρας της Gazprom και προσωπικός φίλος του προέδρου Πούτιν, επισκέφτηκε τρεις φορές την Αθήνα. Οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι πιέζουν την Ελλάδα να αποκλείσει τη Ρωσία αλλά δε μετέχουν στο διαγωνισμό, που εντούτοις η Ευρωπαϊκή Ένωση απαιτεί να είναι απόλυτα διαφανής. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα χρησιμοποιεί ρωσικό φυσικό αέριο και άρα εξαρτάται από τη Ρωσία!

Προφανώς, το ενεργειακό σταυρόλεξο είναι για πολύ δυνατούς λύτες και στη συντριπτική τους πλειονότητα οι Έλληνες πολιτικοί ούτε καν το υποψιάζονται. Από τη λύση του, όμως, εξαρτάται εν πολλοίς η ευημερία του ελληνικού λαού, η εθνική ασφάλεια και η θέση της Ελλάδας στο ρευστό γεωπολιτικό πεδίο.

2. Η Ρωσία διαθέτει ισχυρή θέση επιρ-